



1 maj 2025

Tystnaderna del III - Josefs tystnad

Josef arbetaren, Jesu fosterfar, uppmärksammas på olika datum i väst- och östkyrkorna. I den romersk-katolska kyrkan firas Josef arbetaren den 1 maj sedan påven Pius XII instiftat högtiden år 1955 med ambitionen att som kyrka knyta an till den internationella arbetardagen.

Josef firas också den 19 mars i väst, som är den traditionella festdagen till hans ära. I de ortodoxa kyrkorna firas Josef i samband med söndagen efter jul, vilket varierar från år till år eftersom det är en rörlig högtid som alltid infaller första söndagen efter 25 december (eller 7 januari, beroende på vilken kalender kyrkan följer). Vissa ortodoxa kyrkor har även en minnesdag för Josef den 26 december.

Påve Franciskus, eller biskopen av Rom, som han själv föredrog att kalla sig – i vad som tycks ha varit en kombination av ekumenisk hänsyn till andra kyrkors patriarker och betoning på det lokala perspektivet av kyrkan – gick ur tiden på annandag påsk 21 april.

En påve som vördats långt utanför den katolska kyrkans hägn. Älskad och respekterad för sina skrifter, homilior och föredrag - men inte minst för sina handlingar som många gånger varit av teckenkaraktär som riktat fokus på de fattiga och marginaliserade. Hans förmåga att lyfta fram klimatfrågan hör också till det rika arvet efter en på samma gång bestämd som dynamisk kyrkoledare som världen så innerligt väl hade behövt i den tid som råder.

I fastebloggen 21 april på tidskriftenpilgrim.se skriver Peter Halldorf ett minnesord som jag rekommenderar alla att läsa.

Likaså Alva Dahls text i Svenska Dagbladet 22 april och Joel Halldorf i Expressen 21 april.

Josef arbetaren, Jesu fosterfar tycks ha haft en särskild plats i påve Franciskus hjärta.

Utifrån serien om tystnaderna i månadsbrev vill jag i det här brevet knyta an till en homilia som hölls av Franciskus den 15 december 2021 där Josefs tystnad är en källa till Franciskus förundran.

Han inleder sin homilia med att påpeka att det genom evangelierna inte finns ett enda ord som utgått ur Josefs mun. Betyder det att han inte hade något att säga? Nej, Josef låter i god mening tystnaden tala. I en tid då tystnaden är satt på undantag och blir allt mer sällsynt är Josef ett viktigt tecken.

Josefs tystnad handlar enligt påve Franciskus om något djupare. I sin tystnad bekräftar Josef vad den helige Augustinus skrev: ”I den mån Ordet – Ordet som blev människa – växer inom oss, minskar våra egna ord.”

Han lyfter också fram Johannes Döparen, som kallades ”rösten som ropar i öknen: Bana väg för Herren” (Matt 3:3), som säger om Ordet: ”Han måste bli större och jag mindre” (Joh 3:30). Det betyder: han ska tala, jag ska tystna.

Genom sin tystnad inbjuder Josef oss att göra plats för det inkarnerade Ordet - Jesus. Josef är inte stum:

Det är en lyssnande tystnad, en verksam tystnad, en tystnad fylld av inre rikedom. ”Fadern sade ett ord – och det var hans Son”, kommenterar den helige Johannes av Korset. ”Och det Ordet talar alltid i evig tystnad, och i tystnaden ska det höras i själen.”

Josef och Maria hörde tillsammans med Sakarias och Elisabeth, Symeon och Hanna till den riktning inom det judiska fromhetslivet som kallades *De stilla i landet*. För dem var tystnaden och bönen omiskänneliga uttryck och utgjorde därmed den skola som Jesus formades i. Som vuxen sökte han sig till stilla platser i öde trakter för att ge utrymme för den stilla tystnaden.

Franciskus uppmuntrar oss att utifrån Jesu exempel skapa sådana rum i vår hektiska tid:

Tänk om vi, var och en, kunde återvinna denna kontemplativa dimension i livet – denna stillhetens öppenhet – i Josefs efterföljd. Men vi vet av erfarenhet att det inte är lätt. Tystnaden skrämmer oss ibland. Den för oss inåt, till vårt innersta, dit där sanningen bor. Många är rädda för tystnaden; de måste tala, lyssna på radio eller ha tv:n på – för att slippa möta sig själva. Filosofen Pascal sade: ”All olycka hos människan har sin rot i detta enda faktum: att hon inte kan vara stilla i sitt rum.”

Kära bröder och systrar, låt oss lära av den helige Josef att skapa utrymmen för tystnad – där ett annat Ord kan träda fram, nämligen Jesus, Ordet som den Heliga Anden förmedlar i våra hjärtan. Det är inte lätt att urskilja denna röst. Den blandas ofta med de många rösterna inom oss – oro, frestelser, begär, förhoppningar. Men utan övningen i tystnad, mister vi förmågan att höra det som är äkta. Och då blir även vår tunga sjuk. Utan tystnadens träning kan orden förlora sin sanning – bli till smicker, tomt skryt, lögner, skvaller, förtal.

Påve Franciskus homilior är fyllda av bibelord och citat från kyrkofäderna. Här lyfter han fram Ordspråksboken 18:21 ”Tungan har makt över liv och död, de som kan tygla den får njuta dess frukt.” och visar på hur aposteln Jakob utvecklar den traditionen i det tredje kapitlet i sitt brev.

Den som inte felar i sitt tal, han är fullkomlig, och han kan tygla hela sin kropp. När vi lägger betsel i munnen på en häst för att han skall lyda oss styr vi också hela hans kropp. Och tänk på fartygen som är så stora och drivs av hårda vindar; ändå styr rorsmannen dem med det lilla rodret dit han vill. På samma sätt med tungan; den är en liten lem men kan skryta över hur mycket den förmår. En liten eld kan sätta en hel skog i brand. Och tungan är en eld, själva den onda världen bland våra lemmar. Den fläckar hela vår kropp, den sätter livshjulet i brand och har själv sin eld från helvetet. Det finns ingen art bland fyrfotadjur, fåglar, kräldjur eller havsdjur som inte kan betvingas och har betvingats av människan. Men tungan kan ingen människa betvinga, oregerlig och ond som den är och full av dödligt gift. Med den tackar och lovar vi vår Herre och fader, med den förbannar vi människorna, som är skapade till Guds avbilder. Från samma mun kommer lovsång och förbannelse. Så får det inte vara, mina bröder.

Även om vi inte har några av Josefs ord bevarade kan vi räkna med att även han talade och det är inte fråga om att tiga helt, men att söka tystnaden. Påve Franciskus ber oss att tänka efter.

Hur ofta går vi från en syssla direkt till telefonen, till något nytt, utan andrum? Det för oss in i ytlighet. Djupet i våra hjärtan växer i tystnad. Inte stumhet – utan en tystnad som ger plats åt eftertanke, visdom och Andens röst.

I det inre rummet får Anden möjlighet att verka – trösta, vägleda och förvandla oss.

Till sist lyfter påver Franciskus fram att Josef förenade tystnad och handling. Och vi anar att det var en tydlig inspiration i påvens eget liv.

Påvens homilia om Josefs tystnad summeras bäst i den avslutande bönen som han ledde åhörarna i:

Helige Josef, tystnadens man,
du som i evangelierna inte yttrade ett enda ord,
lär oss att fasta från tomma ord,
och att återupptäcka värdet i orden
som bygger upp, uppmuntrar, tröstar och bär.
Var nära dem som såras av ord som gör ont –
av förtal, skvaller och elakheter –
och hjälp oss alltid
att låta våra ord vara i samklang med våra gärningar.
Amen.

Sommarmöte med generalkapitel 2025

onsdag 23 juli – söndag 27 juli

Vi samlas i år under temat:

Men Gud gav växten

(1 Kor 3:6)

Sommarens möte har ett något förnyat upplägg i jämförelse med de senaste åren. Inte minst då vi lagt till en dag. Fredagens förmiddag kommer ha något av retreatens eller påskfirandets anda över sig, medan onsdagskvällen erbjuder mer praktiska verkstäder såsom knytande av radband och sångövning kopplat till tidebönera. Kroppens och konstens plats kommer också att märkas.

Barnen och ungdomarna kommer också ha ett mer utbyggt program än tidigare med ett ”läger i lägret” med övernattnings på gårdstunet Mumsmålen vid sjön Mörken. Mer information om det kommer under våren.

Kulturprogram under sommarmötet

En hälsning från Gunhild Sannes Larsen:

Sist somtermöte hadde vi et kulturrom i Rotundan for å markere Liselottes avtreddende som vise-preses. Vi syntes det ble en nydelig kveld, et litt nytt sett å

omgåås med hverandre på! Av denne anledning ønsker vi å lage et slikt rom også i år. Hva denne kvelden kan inneholde er veldig åpent – kanskje har du noen poetisk tekst du ønsker å dele, en sang, en dans eller bevegelse, en lyd, noen ord, eller kanskje noe ordløst...?

Om du ønsker å bidra med visuell kunst er det også veldig velkomment! Vi ønsker da å montere verkene allerede onsdag, slik at de henger under hele sommermøte. Vi vil la anexmatsalens vegger, rommet der vi møtes for alle våre måltider, fylles med kunst, men i år vil jeg spesielt oppmuntre til bidrag som kan monteres utendørs. Og kanskje du ikke har noe kunst du vil bidra med, men håndtverkskills og praktiske og fine løsninger for montering?

Bidragene kan gjerne inspireres av tema for årets sommermøte: «Men Gud gav våksten», men behøver ikke gjøre det.

Dersom du sitter på noe du ønsker å bidra med, men opplever at det ikke passer inn under det overnevnte, så skriv likevel til meg:
gunhildsanneslarsen@gmail.com

PROGRAM

Onsdag

12.00	Middagsbön
12.20	Lunch
15.00	Fika
15.30	Introduktion
	SLOTTSKAPELLET
16.00	Öppningsföredrag Identitet och riktning - Jonas Eveborn
	SLOTTSKAPELLET
18.00	Vesper
18.45	Kvällsmat
20.00	Verkstäder
	Olika aktiviteter som presenteras närmare på plats.
21.30	Completorium
22.00	Kvällste

Torsdag

7.00	Laudes
7.45	Frukost
9.15	Morgonbibelstudium Rebecka Hedén Judt

MÅNADSBREV FRÅN EKUMENISKA KOMMUNITETEN I BJÄRKA-SÄBY

SLOTTSKAPELLET

- 10.00 Fika och basgrupper
12.00 Middagsbön
12.30 Lunch
14.00 Ungdomssamling

Peter Halldorf

ÖVRE SALEN

- 14.00 Introduktion till Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby
– Samlingen riktar sig särskilt till noviser men alla är välkomna att delta

Jonas Eveborn, Emma Audas, Kommunitetsrådet, Styrelsen

BIBLIOTEKET

- 14.00 Körövning inför söndagens mässa

KAPELLET

- 15.00 Fika
15.30 Möte med den Nicenska trosbekännelsen
Benjamin Ekman OP
18.00 Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säbys Ökenmässa

VIST KYRKA

- 19.30 Kvällsmat
20.30 Samling i regionala grupper
Rum meddelas på plats
21.30 Completorium
22.00 Kvällste

Fredag

- 7.00 Laudes
7.45 Mässa

Emma Audas

SLOTTSKAPELLET

- 8.30 Frukost under tystnad
10.00 Tillsammans i bön
En förmiddag av olika bönepraktiker
Fika framställt i Annexmatsalen
12.00 Middagsbön
12.20 Lunch under tystnad
14.00 Kapitelsamling del I

SLOTTSKAPELLET

MÅNADSBREV FRÅN EKUMENISKA KOMMUNITETEN I BJÄRKA-SÄBY

15.30 Kaffe
16.30 Kapitelsamling del II
SLOTTSKAPELLET
18.00 Vesper
18.45 Kvällsmat
20.30 Bön och lovsångsgudstjänst
SLOTTSKAPELLET

Lördag

7.00 Laudes
7.45 Frukost
9.15 Morgonbibelstudium
+Esbjörn Hagberg
SLOTTSKAPELLET
10.00 Ståfika i annexet
10.20 EKIBS årsmöte
Magnus Hurtig
BIBLIOTEKET
12.00 Middagsbön
12.20 Lunch
15.00 Fika
18.00 Vesper
19.00 Middag
21.00 Kulturprogram
SLOTTSROTUNDAN

Söndag

8.30 Festmässa
VÅRDNÄS KYRKA
Celebrant Jonas Eveborn
Predikant +Åke Bonnier
VÅRDNÄS KYRKA

Kyrkfrukost
VÅRDNÄS KYRKA

Retreater hösten 25

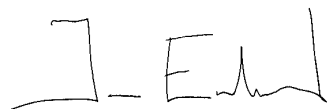
Nästa vecka genomför vi vårterminens sista retreat i komunitetens regi. Vi blickar fram mot en höst med ett digert program.

Programmet och anmälan finner ni i vanlig ordning på ekibs.se/retreatprogram

Passa på att boka med god framförhållning. Erfarenheten visar oss att det många gånger är det som krävs för att den så välbehövlige retreaten ska ges utrymme i våra liv.

Kristus är uppstånden!

Guds frid

A handwritten signature in black ink, consisting of the letters 'J', 'E', and 'W' in a stylized, cursive font.